

Б(477.63)

90

**СУСПІЛЬНЕ ЖИТТЯ
КРИВОРІЗЖЯ
НА МЕЖІ
ТИСЯЧОЛІТЬ**

**Матеріали першої
Криворізької міської
науково-практичної
конференції**

зростання купівельної спроможності всіх прошарків населення, зменшення безробіття, зростання житлового будівництва, послаблення податків та інше - це вирішальні ланки успішних економічних реформ в ФРН, автором яких був Л. Ерхард.

Привертають увагу і консолідуючі риси економічної реформи в Китаї, яка вивільнила величезні потенціальні можливості китайського народу.

Основною причиною того, що в Китаї не було глибокого спаду виробництва, а навпаки, відбулося його неухильне і швидке зростання, на думку багатьох вчених, є те, що старі структури (за винятком сільгоспкому) в Китаї зруйновані не були.¹ Розвиток продуктивних сил, зростання національного багатства, підвищення реальних доходів населення в процесі реформ в основу забезпечило широку підтримку діяльності китайських політиків. Консолідація суспільства навколо них стала найважливішою умовою успішності економічних реформ в Китаї.

Отже консолідуючою державною ідеєю може бути лише та, яка об'єктивно відображає суспільні економічні процеси і явища. Нею оволодівати і свідомо, результативно підтримувати може лише молодь, яка творчо володіє науковими економічними знаннями.

П.І. Шевченко

КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ- ВЧОРА, СЬОГОДНІ І ЗАВТРА

Криворізький державний педагогічний університет заснований у 1930 році Постановою Ради Народних Комісарів України (протокол № 25 /677 від 11 серпня 1930 р.) як інститут профтехосвіти з підготовки вчителів математики, фізики, історії і політекономії, української і російської мови та літератури. Заняття в ньому розпочалися 1 жовтня 1930 року. Контингент студентів спочатку складав 180 осіб.

У 1933 році інститут був реорганізований у вищий педагогічний навчальний заклад. Змінилися не тільки форми, а й зміст роботи. З'явилися додаткові можливості приділяти більше уваги питанням педагогіки, методики викладання, зв'язку школи з життям. З цього ж року розпочато підготовку вчителів природознавства, було закладено ботанічний сад в заплаві ріки Саксагань.

З 1936 року інститут почав працювати в новому навчальному корпусі. Незабаром було збудовано новий гуртожиток інституту.

З 1938 по 1952 рік при педагогічному інституті працювало учительське відділення. У передвоєнний період він став одним із великих педагогічних вузів України з денною, заочною й вечірньою формами навчання. Загальна кількість студентів складала 2 тисячі осіб. У довоєнний період інститут підготував 990 учителів.

Велика заслуга в розвитку інституту та в зміцненні матеріально-технічної бази належить директорам І.І.Сочневу, Г.Т. Кисельову, С.Г. Аладкіну,

¹ Див.: Волинський Г. Економічна реформа в Китаї: характерні риси, результати, нові завдання. - Економіка України, 1999. №9. - С. 62

Г.В.Ткаченку, заступнику директора І.М.Сіренку, викладачам М.Д. Багрію, Ф.М.Задирані, К.К.Фасулаті та іншим.

На початку Великої Вітчизняної війни інститут був евакуйований до м. Магнітогорська.

Більшість викладачів і студентів пішли на фронт і в партизанські загони. Не всі повернулися з поля бою. Пам'ять про них свято шанують в університеті, у фойє якого на меморіальних дошках поіменно названо всіх загиблих.

Героїзм студентів і співробітників у роки війни відзначено бойовими нагородами. Випускникам інституту Василеві Федоровичу Скопенку та Якову Пантелеймоновичу Вергуну присвоєно звання Героїв Радянського Союзу.

Заняття в інституті після реєвакуації відновилися у вересні 1944 року. Збитки, заподіяні війною, були настільки великі, що навчальний корпус не підлягав відбудові, і тому інститут працював у приміщенні СШ № 23.

Усі студенти й викладачі брали активну участь в обладнанні кафедр, лабораторій, самі виготовляли меблі (парти, столи, стільці).

Через п'ять років в інституті вже навчалось 655 студентів, працювало 63 викладачі. Для проведення теоретичних занять і керівництва перед практикою залучалися кращі вчителі міста.

У 1966 році став до ладу новий навчальний корпус інституту, що дало можливість з 1966-67 навчального року проводити навчання студентів в одну зміну. Поруч з навчальним корпусом було закладено новий ботанічний сад, збудовано спортивний комплекс.

У 1962 і 1976 роках стали діяти студентські гуртожитки на 859 місць, збудована їдальня на 220 посадочних місць.

У становленні й подальшому розвитку інституту в 1950-1970 р.р. багато зробили його директори (ректори) Т.Ф.Горб, М.Д. Бонь, Ф.А. Мазур. З 1979 року інститут очолив П.І. Шевченко.

Велика заслуга в підготовці кадрів цього періоду належить професорам П.Л.Варгатюку, Д.І. Трайтаку, І.А. Добровольському, доцентам Т.А.Клевцову, Ф.М. Яловому, Б.М.Яхніну, Ф.К.Косику, Д.Н.Івашенку, В.Є.Боченко, старшим викладачам Ф.Г.Гнатовському, О.О.Кириченку, Г.П. Якименку.

За досягнуті успіхи у підготовці учительських кадрів у 1975 році інститут нагороджено Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

Значного розвитку набув інститут за останні 20 років.

Були відкриті факультети: географічний, художньо-графічний, української філології, іноземних мов. В останні роки розпочалась підготовка спеціалістів з історії, англійської і німецької мов, практичної психології.

З 1986 р. введений в дію новий навчальний корпус, збудовано два студентських гуртожитки на 1200 місць, навчальні майстерні, відкрито студентський санаторій-профілакторій.

Сьогодні ведеться підготовка молодших спеціалістів у Жовтководському та Нікопольському училищах, які з 1997 року є структурними підрозділами інституту; спеціалістів за усіма спеціальностями; магістрів з математики, фізики, інформатики, біології, хімії, географії, трудового навчання, української мови і літератури, російської мови й літератури, образотворчого мистецтва.

У структурі інституту 9 факультетів. На денному відділенні ведеться підготовка фахівців з 13 спеціальностей : 8.070101 – фізика, 8.070401 –

біологія, 8.010102 – трудове навчання, 8.080101 – математика, 8.080201 – інформатика, 8.070301 – хімія, 8.07.05.01-географія, 8.030501 – українська мова і література, 8.030502 – мова і література (російська, німецька, англійська), 8.020511 – образотворче мистецтво, креслення, 7.010104 – початкове навчання, 7.030301 – історія України, 7.020411 – музичне виховання.

В інституті з цих спеціальностей функціонує заочна форма навчання, якою охоплено 3056 студентів.

З 1992 р. в інституті відкрита аспірантура із спеціальностей : теорія та історія педагогіки; соціальна філософія; історія суспільних рухів та політичних партій; фізіологія людини і тварини; українська мова та література; екологія; соціологія культури, освіти і науки, фізика твердого тіла.

На даний час контингент студентів становить 6556 осіб, з них на денному відділенні навчається 3500 осіб, на заочному – 3056 осіб.

При інституті створено навчально-методичний комплекс, головне завдання якого полягає у поліпшенні довузівської підготовки учнівської молоді. До комплексу входять обласний ліцей-інтернат для сільської молоді, Довгичівська педагогічна гімназія м.Кривого Рогу, педагогічні класи шкіл міста і області. Навчаючись у цих закладах, учні не тільки одержують загальноосвітні знання за середню школу, а й поглиблену орієнтацію на вчительську професію, набувають всебічного розвитку, залучаються до надбань національної культури тощо. Відчутну роль у підготовці робітничої і сільської молоді до навчання в інституті відіграє підготовче відділення (завідуюча Темченко В.М.)

Підготовка спеціалістів здійснюється за удосконаленими планами та програмами. Ними посилено фундаментальну, спеціальну і загальнокультурну підготовку, яка відповідає державним стандартам і враховує надбання вітчизняної і зарубіжної науки, української педагогіки та мистецтва виховання. У навчальному процесі широко використовуються методи навчання, які спонукають студентів до творчої роботи, свідомого засвоєння знань та застосування їх у шкільній практиці. Проблемні лекції, семінари-диспути, ситуаційні педагогічні задачі, ТЗН, тести широко використовуються викладачами у повсякденній роботі.

Підготовку вчителів здійснюють 320 штатних викладачів, з них 38 докторів наук, професорів, 206 кандидатів наук, доцентів. Всі вони об'єднані у 28 кафедр.

В інституті діють наукові школи, які відомі в Україні та за її межами : з проблем дидактики (керівник професор Буряк В.К.), з проблем професіоналізму майбутнього вчителя (керівник професор Кондрашова Л.В.), з проблем педагогіки національної школи (керівник професор Любар О.О.), з проблем використання модульного навчання в процесі підготовки вчителя праці (керівник професор Пikelьна В.С.), з проблем фізики напівпровідників (керівник доцент Глушко Є.Я.), з проблем фізики твердого тіла (керівник доцент Соловійов В.М.), з проблем аналізу художнього твору (керівник професор Козлов А.В.), з проблем граматичної будови української мови (керівник професор Явір В.В.).

В період з 1995 по 1998 р.р. на базі інституту проведено 9 Всеукраїнських наукових конференцій, 4 Міжнародні конференції : “Сучасні проблеми підготовки вчителя праці”, “Соціодіагностика особистості та суспільства в перехідний період” та інші, Міжнародний симпозіум “Людина: мова, культура, пізнання”.

Науковці інституту отримали ряд агонічних результатів, які висвітлені у багаточисельних публікаціях. Тільки за останні три роки видано понад 50 підручників і навчальних посібників для загальноосвітньої школи та вузів України. Їх авторами є викладачі: Буряк В.К., Караман С.О., Козлов А.В., Корольський В.В., Кондрашова Л.В., Любар О.О., Пікельна В.С., Семешко А.А., Шульженко А.М., Шмарко Я.В., Федоренко Д.Т та інші.

Основною формою студентської наукової роботи в інституті є студентські наукові гуртки та проблемні групи, в яких працюють щорічно близько 1500 студентів різних курсів всіх факультетів. Результати роботи студентів висвітлюються на щорічних звітних наукових конференціях.

За підсумками наукової роботи у 1997 р. студент фізико-математичного факультету Семеріков С. отримав грант Міжнародної Соросівської програми підтримки освіти в галузі точних наук.

Забезпечення навчальної, методичної, наукової і виховної діяльності інституту здійснюється бібліотекою інституту (директор Смирнова Н.Г.) у фонді якої понад 600 тисяч книжок і періодичних видань.

Університет розташований у 5-ти навчальних та лабораторних корпусах загальної площею 28241 кв.м. Заклад має навчально-виробничий комплекс, до складу якого входять 4 навчальні майстерні загальною площею 523 кв. м, майстерні механічної та ручної обробки металу, майстерні з ручної та механічної обробки деревини, автоклас.

Для забезпечення програми комп'ютеризації навчального процесу в університеті діють 7 комп'ютерних класів.

До послуг студентів 4 гуртожитки, у яких мешкає 1600 студентів. Безпечність житлом німецьких студентів – 100 %, сімейних – 100 %. Студентам створено всі умови для нормального проживання і навчання, в чому велика заслуга адміністративно-господарської частини та її проректора Золотницького М.Я. Розв'язанню проблем соціальної сфери велику увагу приділяє об'єднаний профком університету (голова Мосолов В.В.) та факультетські організації. Функціонує спортивний комплекс, є санаторій-профілакторій на 100 місць, в якому щорічно оздоровлюється до 1000 студентів.

В університеті працює 41 колектив художньої самодіяльності, восьми колективам присвоєно звання "Народний".

У закладі регулярно проводяться тематичні вечори, свята: шевченківські "Великому Кобзареві", літературні читання та літературно-музичні вечори, присвячені творчості Лесі Українки, Івана Франка, М.Лисенка, К. Стецька, М. Леонтовича, конкурсні програми "Козацькому роду немає переводу" українські вечорниці, фестивалі української народної та сучасної пісні "Квіт калини" дні народознавства "Свят-вечір", "Ой на Івана..."

Традиційним стало проведення таких великих заходів, як фестиваль самодіяльної народної творчості "Студентська весна", огляд-конкурс першокурсників "Посвята в студенти", конкурс "Супер-студент", фестиваль студентських театрів естрадних мініатюр "Закуліся".

В університеті постійно удосконалюється фізичне виховання і спортивна майстерність студентів. Збірні команди університету з баскетболу, гандболу і волейболу з року в рік стають володарями призових місць на районних, обласних і республіканських змаганнях. Кафедрою фізичного виховання (завідувач Андріанов В.С.) проводиться цілеспрямована робота по залученню кожного студента до спортивно-оздоровчої діяльності.

Університет відчутно впливає на культурне і освітнє життя Кривбасу. Він став центром відродження та пропаганди духовних надбань

українського народу; поширення психолого-педагогічних, гуманітарних та екологічних знань серед населення промислового регіону, а також надає різноманітні освітньо-культурні послуги.

За роки свого існування інститут підготував біля 30 тисяч спеціалістів для народної освіти, які працюють у загальноосвітніх школах, профтехучилищах, вищих навчальних закладах всіх рівнів акредитації, закладах культури.

Колишні студенти КДПІ – зараз заслужені вчителі, відмінники народної освіти, керівники шкіл, органів народної освіти.

Випускникам інституту А.С.Добрик, М.Н.Доброву, Н.А.Свтушенко, П.Ф.Козулі, В.С.Мельчучькому, Н.І.Олійник, С.Я.Січкара, А.М.Шмалько, М.В.Шульзі та іншим присвоєно почесне звання заслуженого вчителя України, І.А.Добровольському – заслуженого працівника вищої школи, О.О.Любару – заслуженого працівника народної освіти України.

В інституті навчалися відомий український поет-гуморист Павло Глазовий, письменник Панає Ногін.

Цілий ряд випускників інституту за плідну діяльність на освітянській ниві нагороджені орденами й медалями, а А.Г.Білоконь, А.Ф.Ляшенко та І.А.Щербина – орденом Леніна. Урядові нагороди мають професори Козлов А.В., Корольський В.В., Шевченко П.І.

За підсумками навчальної, методичної, наукової діяльності Криворізький державний педагогічний інститут Державною акредитаційною комісією акредитований у повному обсязі за IV рівнем акредитації. Постановою Кабінету Міністрів України від 16 березня 1999 р. № 403 на базі Криворізького державного педагогічного інституту утворено Криворізький державний педагогічний університет.

Сьогодні в університеті здійснюється цілеспрямована робота по модернізації змісту педагогічної освіти, приведення його у відповідність до сучасних надбань науки, завдань розвитку національної школи, суспільства.

У навчальний процес впроваджуються нові технології і активні методи навчання, наукові здобутки викладачів кафедр, змінюється навчально-матеріальна база, поліпшуються умови навчання і побуту студентів.

Високий рівень наукової кваліфікації професорсько-викладацького складу, педагогічної майстерності, свідоме ставлення студентської молоді до навчання є гарантією того, що випускники університету будуть і надалі гідним поповненням вчительської інтелігенції України.

С.К. Давыдов

ПАРТИИ В РЕГИОНАХ – КАК ОТРАЖЕНИЕ ПОЛИТИЧЕСКОГО РЕЖИМА

В Украине кризис политической власти, когда демократические традиции не укрепляются, институты гражданского общества не получают развития, а политические партии не только не являются его стабилизирующей основой, а дробятся на более мелкие, теряя свое лицо и влияние.

На это положение накладывается состояние перехода к новой общественной системе, кризис экономики, ставший постоянным фактором общественного развития.